

Toetsing evenredigheidsbeginsel

1

Soorten besluiten

Besluiten die berusten op een **discretionaire bevoegdheid**

Grondslag in begunstigende of belastende beleidsregels

Besluiten die berusten op een **gebonden bevoegdheid**

Grondslag in een algemeen verbindend voorschrift (niet zijnde een wet in formele zin)

Grondslag in een wet in formele zin

2

Is toetsing aan het evenredigheidsbeginsel mogelijk?

JA

Besluit berust op een discretionaire bevoegdheid

ABRvS 2 februari 2022
ECLI:NL:RVS:2022:285
(**Conclusie AG:**
ECLI:NL:RVS:2021:1468)

JA*

Besluit berust op een discretionaire bevoegdheid met grondslag in beleidregels

ABRvS 17 augustus 2022
ECLI:NL:RVS:2022:2290 en
ECLI:NL:RVS:2022:2341
(**Conclusie AG** ECLI:NL:
RVS:2022:1440)

*Zowel de beleidsregel zelf als toepassing ervan in concrete gevallen. Evenredigheids-toetsing vindt exceptief plaats.

**Evenredigheids-toetsing vindt exceptief plaats.

JA**

Besluit berust op gebonden bevoegdheid met grondslag in een algemeen verbindend voorschrift (niet zijnde wet in formele zin)

CRvB 1 juli 2019
ECLI:NL:CRVB:2019:2016
(**Conclusie AG:**
ECLI:NL:RVS:2017:3557)
ABRvS 26 april 2022
ECLI:NL:RVS:2022:1225
(**Conclusie AG:**
ECLI:NL:RVS:2022:516)

Nee

Besluit berust op gebonden bevoegdheid met grondslag in een wet in formele zin

maar:

Contra legem toepassing vindt plaats, indien sprake is van bijzondere omstandigheden die niet (ten volle) zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever en die de wettelijke bepaling zozeer in strijd doen zijn met het evenredigheidsbeginsel dat die toepassing achterwege moet blijven.

ABRvS 1 maart 2023
ECLI:NL:RVS:2023:772
(**Conclusie AG**
ECLI:L:RVS:2022:1441)

3

Toepassing van de toetsing

Hoe wordt er getoetst?

De volgende elementen kunnen een rol spelen:

Geschiedheid:

is het besluit geschikt om het daarmee beoogde doel te bereiken?

Noodzakelijkheid:

is het besluit noodzakelijk om het daarmee beoogde doel te bereiken of kan dat ook met minder een ingrijpende maatregel?

Evenredigheid in strikte zin:

is een besluit dat an sich geschikt en noodzakelijk is, ook onder deze omstandigheden evenredig?

4

Vaststelling van de intensiteit van de toetsing

Relevante factoren:

- Beleidsruimte van een bestuursorgaan
- Doelen van het besluit
- Gevolgen voor betrokken belangen door het besluit

Naarmate de belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn.

Minder intensieve toetsing

Meer intensieve toetsing

Bijzonderheid: Grondslag in beleidsregels

Een beleidsregel die zonder meer **begunstigend** van aard is rechtvaardigt een terughoudende evenredigheidstoets. Indien een regeling **belastende** en beperkende elementen bevat is bij de toetsing van evenredigheid van deze elementen is een indringender toets aangewezen.

Bijzonderheid: Bestraffende bestuurlijke sancties

Bestuurlijke beboeting wordt door de bestuursrechter altijd vol/indringend getoetst ongeacht of er sprake is van discretionaire of gebonden bevoegdheid (artikel 5:46 lid 2 en lid 3 Awb).